

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**27 жовтня 2022 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачево. – 279 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол №6 від 24 листопада 2022 р.)

Товт В.С., Пігош В.А. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	83
Уманська В.Г. ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	85
Федоранич М.М., Королович О. О. НАПРЯМКИ ТА КРИТЕРІЙ ОПТИМАЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	87
Химинець Г.Г., Королович О.О. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ДЕРЖАВНИХ	88
Хімінець Є.В., Королович О.О. ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	90
Чабанюк О.М. ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА У ЕКСПЕРТНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ	91
Черепаня К. С., Головачко В. М. СИСТЕМА ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО	94
Чубіна С.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЗІ ЗНИЖКАМИ	97
СЕКЦІЯ 2. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
Андрейків Т.Я., Муравська А.А. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	99
Гладинець Н.Ю., Гнідин Т.Р. ФОРМИ ГРОШЕЙ: ЕВОЛЮЦІЯ ВІД МИНУЛОГО ДО СУЧАСНОСТІ	101
Зінкевич В.І. МЕТОДИ ОЦЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	103
Козир Ю.Р. ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	105
Кузьменко В.М. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПРОЦЕСУ ФІНАНСУВАННЯ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	107
Лаврова-Манзенко О.О. ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ	110
Мединська Т.В., Грушка Н.В. СКЛАДОВІ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ З ПОЗИЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	113

Товт Віктор Степанович,
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Пігош Василь Августинович
к.е.н., доцент, доцент кафедри
обліку та оподаткування і маркетингу,
Мукачівський державний університет

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Реформування вітчизняної системи державного фінансового контролю, що є важливим елементом управління фінансовими ресурсами, актуалізує необхідність розвитку й внутрішнього аудиту відповідно до євроінтеграційних процесів та ініціатив.

Негативними моментами цього процесу слід визнати розбалансованість економіки, наявність тіньового капіталу, поширення різноманітних корупційних схем у господарській практиці. На цьому фоні актуалізується значення контролю як важливого важеля ефективної, законної та прозорої діяльності господарюючих суб'єктів та державної влади, зокрема. Саме дієва система фінансового контролю за управлінням державними (місцевими) ресурсами (публічними коштами, необоротними та іншими активами) та їх використанням гарантує прозорість, підзвітність і якість діяльності суб'єктів органів влади, державного сектора економіки. Вона також реально є тим механізмом, що уможлиблює досягнення фінансової стабільності, безпеки, стратегічних цілей держави, забезпечуючи реалізацію ефективної державної політики, успішність реформування системи управління державними фінансами та, у підсумку – підвищення рівня якості життя населення [1].

Проте, зведення контролю лише до процесу спостереження чи пошуку відхилень від норм та правил суперечить європейським трактуванням контролю як процесу надання гарантій щодо відповідності діяльності організації досягненню мети. Якщо урахувати, що система управління забезпечує ефективність і результативність використання ресурсів та достовірність й надійність звітності, то поняття контролю у цьому разі тяжіє до розуміння його як однієї із функцій системи управління.

З огляду на наявність правопорушень у процесі здійснення фінансовогосподарської діяльності підприємствами, установами, організаціями та, як наслідок, актуалізацію сфери контролю за розподілом та перерозподілом фінансових ресурсів, зокрема бюджетних коштів, а також законністю та достовірністю формування даних про фінансовий стан конкретного господарюючого суб'єкта, посилюється роль саме фінансового контролю серед усіх інших видів контролю.

Незважаючи на різні підходи дослідників до виокремлення різновидів фінансового контролю, з позиції комплексного поняття він завжди поділяється на

державний та інші види фінансового контролю. Саме державний фінансовий контроль відіграє особливу роль у державному управлінні суспільними процесами.

ДФК слід характеризувати як комплекс заходів органів, їх територіальних та структурних підрозділів чи службових осіб, спрямованих на попередження, встановлення та припинення фінансових правопорушень в процесі фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю, а також забезпечення законності, дотримання фінансової дисципліни та ефективності як формування, так і витрачання бюджетних коштів, інших активів у процесі володіння, розпорядження, використання і відчуження державного майна, відшкодування збитків та встановлення міри відповідальності при порушенні фінансового, зокрема, бюджетного, законодавства [2].

Державний фінансовий контроль є однією з найважливіших функцій державного управління, що спрямована на виявлення відхилень від прийнятих норм законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами й іншою державною власністю, а за наявності таких відхилень – на своєчасне прийняття відповідних коригувальних і превентивних заходів [3].

В процесі аналізу наукових джерел з питань ДФК виділено значну кількість критеріїв, за якими можна класифікувати державний фінансовий контроль. Проте, слід вказати, що серед класифікаційних ознак не враховано такий критерій, як характер призначення контролю. Водночас, встановлення природи призначення контрольного заходу, вивчення підстав для його 1 у вітчизняному перекладі 38 ініціювання досить важливе для чіткого з'ясування адресності результатів здійснення контролю, поведінки об'єкта контролю. З огляду на це, з урахуванням зазначеного критерію пропонуємо державний фінансовий контроль класифікувати на: - об'єктивно визначений (потреба у здійсненні контролю встановлюється на підставі обґрунтованої оцінки ризиків у діяльності об'єкта); - директивно (імперативно) призначений (необхідність контролю підтверджена рішенням керівника або ініціативою певних органів, що мають відповідні повноваження). Доцільність такої класифікації підтверджується і нормативними документами, що регламентують діяльність органів ДФК. Так, відповідно до статті 27 Закону «Про Рахункову палату» [4] та Глави 8 Регламенту її роботи [5] план заходів державного зовнішнього фінансового контролю, що його здійснює Рахункова палата, формується на підставі оцінки ризиків за кожним напрямом діяльності. Окрім цього, включаються до плану чи здійснюються позапланово контрольні заходи за зверненнями Верховної Ради України (зокрема, її комітетів та інших органів, народних депутатів), Президента України та Кабінету Міністрів України.

Запровадження такої класифікації дасть змогу з'ясувати причини ініціювання контрольного заходу, адресність результатів здійснення контролю та поведінку об'єкта контролю.

Список використаної літератури:

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 310-р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2018-%D1%80>

2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України в редакції № 5463-VI від 16.10.2012р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#>

3. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко. - К. : Укр. акад. оригін. ідей, 2005. – 888 с.

4. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

5. Реформування фінансового контролю в Україні : проблемні питання та напрями їх вирішення : монографія / Л.В. Дікань, О.В. Кожушко, Т.О. Кривцова та ін.; за заг.ред.канд.екон.наук, професор Дікань Л.В. - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 220 с.

Уманська Вікторія Григорівна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки підприємства, обліку і аудиту,
Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького

ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Більшість операцій, що здійснюються на підприємстві, пов'язані з рухом грошових коштів, проведенням розрахунків між підприємствами. Особливо це стосується готівки, яка має здатність швидко обертатись, у зв'язку з чим ступінь ризику розкрадань є дуже високим. Тому аудит операцій з рухом грошових коштів, а також їх еквівалентів є дуже важливими.

Аудит грошових коштів та їх еквівалентів дає можливість деталізувати зведені дані за джерелами їх надходження і витрачання, визначити доцільність витрачання, структуру й динаміку у витрачанні грошей, їх вплив на ефективність господарювання [1].

Таким чином, нормативна база для проведення аудиту грошових коштів та їх еквівалентів сформована відповідно до потреб ринкової економіки та з урахуванням міжнародних стандартів аудиту.

Метою аудиту готівково-розрахункових операцій є встановлення об'єктивної істини щодо достовірності та об'єктивності відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності готівково-розрахункових операцій та доведення цієї істини через висновок до користувачів

При здійсненні аудиту готівково-розрахункових операцій аудиторю необхідно:

- дати оцінку стану внутрішнього контролю за рухом і збереженням грошових коштів та інших цінностей в касі підприємства;
- залежно від оцінки стану внутрішнього контролю встановити метод організації аудиту: суцільний, вибірковий чи комбінований та встановити необхідність проведення фактичного контролю;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>